

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Lenkou Loudovou ve věci

žalobce: **R. V.**, narozený dne X
státní příslušnost Srbská republika
místem pobytu v ČR X

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 11. 2020 č. j. OAM-757/ZA-ZA10-K02-2020

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou došlou Městskému soudu v Praze domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí Ministerstva vnitra České republiky, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „žalovaný“), jímž rozhodl o žádosti žalobce o udělení mezinárodní Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

ochrany podané dne 29. 10. 2020 tak, že žádost se podle ust. § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), zamítá jako zjevně nedůvodná. Uvedl, že napadené rozhodnutí mu bylo doručeno dne 22. 12. 2020.

II. Žalobní body

2. Žalobce odkázal na znění § 16 odst. 2 zákona o azylu a zdůraznil, že domněnka, dle které je určitá země označena jako bezpečná země původu, je vyvratitelná, a je tedy potřeba v každém jednotlivém případě zkoumat, zda i ve vztahu k dotyčnému žadateli lze danou zemi považovat za bezpečnou. Žalobce má za to, že v jeho případě tomu tak není, tím pádem žalovaný při vydání napadeného rozhodnutí pochybil, pokud jeho žádost o mezinárodní ochranu zamítl jako zjevně nedůvodnou. Žalovaný si totiž neshromáždil dostatek aktuálních a relevantních podkladů pro vydání rozhodnutí, v důsledku čehož nezjistil stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Výrok zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné proto nemá dostatečnou oporu ve správním spisu. Kromě toho je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Žalovaný neshromáždil dostatek zpráv o zemi původu, žalovaný v této souvislosti odkazuje pouze na obecné informace, které s azylovým příběhem žalobce nijak nesouvisí. Závěr o zachování demokratických principů v Srbsku není správný, naopak, prezident Alexandr Vučić je obviňován z budování autoritářského režimu. Žalobce se tak domnívá, že závěry žalovaného nejenže nemají oporu ve spise, ale ani nevycházejí ze zásady materiální pravdy.
3. Dále se žalobce domnívá, že závěr žalovaného správního orgánu o obavách ze soukromých osob se neopírá o zjištěný skutkový stav. Žalobce již v řízení o své předchozí žádosti uvedl, že byl pronásledován fotbalovými chuligány, dále vysvětlil, že v Srbsku má každá politická strana svůj fotbalový klub, přičemž označil tyto struktury za mafii - v případě provázanosti politických stran a pronásledovatelů žalobce - žalovaný neprokázal, a to ani za pomoci výše citovaných podkladů, že tvrzení žalobce by snad bylo nedůvěryhodné. Žalobce se naopak domnívá, že závěr žalovaného stran původců pronásledování se neopírá o zjištění skutkový stav.
4. V souladu s § 2 odst. 4 zákona o azylu je pronásledováním rozumí „závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování.“ Uvedené ustanovení je potřeba vykládat v souladu s čl. 9 kvalifikační směrnice. Správní orgán tak na jedné straně nikterak nerozporuje pravdivost výpovědi žadatele, ale současně na ni nehodlá nikterak aplikovat ani ustanovení azylového zákona, ani jednotlivé články kvalifikační směrnice. Jedinou relevantní skutečností z výpovědi žadatele je tak pro správní orgán to, že žalobce pochází ze Srbska. Tímto postupem dochází z jeho strany k zásadnímu pochybení, kdy jsou porušena jeho základní procesní práva.
5. Žalobce je přesvědčen, že rozhodnutí o zamítnutí jeho žádosti jako zjevně nedůvodné je výsledkem nezákonného postupu žalovaného, který si neopatřil dostatečné množství

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

aktuálních a relevantních informací o zemi původu žalobce a zároveň nepřihlédl ke všemu, co žalobce v rámci řízení tvrdil nebo co vyšlo najevo, v důsledku čeho nezjistil skutkový stav způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a v rozsahu, který je nezbytný vzhledem ke konkrétním okolnostem jeho případu. Navrhl, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a věc byla žalovanému vrácena k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

6. Žalovaný s žalobou nesouhlasil. Při rozhodování vzal v úvahu skutečnosti, které žalobce tvrdil, a shromáždil k nim relevantní a aktuální informace o situaci v zemi původu. Rovněž vycházel z dostatečně zjištěného stavu věci a má za to, že přijaté řešení odpovídá konkrétním okolnostem daného případu a je patřičným způsobem odůvodněno. V této souvislosti je třeba zmínit, že tato žádost je v pořadí již druhou. Vzhledem k tomu, že žalobce potvrdil shodnost důvodů jeho současné žádosti s jeho předchozí, která již prošla krátce před podáním této žádosti plným právním soudním přezkumem, vycházel žalovaný i z rozhodnutí i podkladů k této žádosti.
7. Žadatel ve vlasti nikdy neměl žádné konkrétní problémy se státními orgány své země. V každém případě se žadatel jako plnohodnotný občan Srbské republiky může v případě problémů obrátit na kompetentní orgány ochrany země svého původu a využít dostupné vnitrostátní prostředky. Rovněž tak nejsou důvodné ani jeho námitky týkající se použitých informačních zdrojů, které jsou pro závěry správního orgánu zcela dostačující. Žalobce byl seznámen s podklady pro vydání rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany dne 11. 11. 2020, jejich doplnění nepožadoval.
8. V této souvislosti je třeba připomenout, že je to právě žalobce (nikoliv žalovaný), který musí vyvrátit, že v jeho případě nelze Srbskou republiku považovat vůči němu za bezpečnou zemi původu; tuto (vyvratitelnou) domněnku však žalobce nevyvrátil. Nelze tak přisvědčit žalobní námitce ohledně děleného důkazního břemene mezi žalobce a správní orgán, které se pro případ aplikace žádosti zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 2 zákona o azylu neuplatní, důkazní břemeno v tomto případě je jednoznačně na straně žalobce, který musí prokázat, že pro něho tento předpoklad o bezpečné zemi původu neplatí. Ostatně žalobce neprokázal v průběhu správního řízení a ani v samotné žalobě, že by návrat do Srbské republiky nebyl pro něho bezpečný ve smyslu důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v některé z jejích forem. Správní orgán tuto opakovanou žádost žalobce považuje za naprosto účelovou, neboť jmenovaný si je vědom rozhodnutí o soudním vyhoštění z České republiky (dále jen „ČR“), kdy bezprostředně po pravomocně ukončeném řízení o jeho první žádosti (viz výjezdní příkaz s povinností vycestovat do 28. 10. 2020) opakovaně požádal o mezinárodní ochranu. Výše uvedené důvody vedou žalovaného k přesvědčení, že žalobce se snaží na území ČR legalizovat pobytu (jak nepřímě vyplývá z tvrzení, že jmenovaný chce prodat majetek ve vlasti a koupit si bydlení v ČR). Dle judikatury azylové řízení je zcela mimořádný institut sloužící k ochraně cizinců, kteří pocítují důvodnou obavu před pronásledováním v zemi původu. Prostřednictvím azylového řízení tak nelze žádat o legalizaci pobytu v ČR, neboť pro takový účel obsahuje právní řád České republiky jiné nástroje (rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 7 Azs 117/2004 ze dne 18. 11. 2004). Žalovaný správní orgán doporučuje žalobci, aby řešil svou pobytovou situaci prostřednictvím

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR a o změně některých zákonů. Žalobní argumentace není způsobilá zpochybnit důvodnost rozhodnutí o zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 2 zákona o azylu.

IV. Obsah správního spisu

9. Ze správního spisu soud zjistil tyto pro řízení podstatné skutečnosti:
10. Žalobce podal dne 4. 4. 2018 žádost o udělení mezinárodní ochrany v ČR. Jako důvod žádosti žalobce uvedl, že ho v Srbsku chtějí nějací lidé zabít, zřejmě fanoušci – chuligáni, protože byl sportovec. Možná je to spojeno s jeho bývalou manželkou. Jiný důvod neměl. V rámci pohovoru provedeného dne 9. 4. 2018 popsal, jak k němu v roce 2012 přišli muži se šipkami a s palicemi a divně se na něj dívali. Vzal si své věci a odešel. Od kamaráda slyšel, že jeden z těch mužů je zamilovaný do jeho bývalé manželky, se kterou se rozvedl až v roce 2015. Po této události spal u kamaráda a slyšel, že jej chtějí zabít. Pronásledovali ho a ptali se ho, kde spává. O pomoc se nikam neobrátil, protože by se dostal do ještě větších problémů. Žádný jiný problém v Srbsku neměl. Dále sdělil, že jeho dcera žije s maminkou v Srbsku. Do Srbska by se nevrátil, šel by do jiné země. Přestěhování do jiné části země připustil, jen pokud by se změnila vláda.
11. Žalovaný rozhodnutím ze dne 24. 4. 2018 č. j. OAM-295/ZA-ZA11-K01-2018 rozhodl tak, že žádost žalobce se zamítá jako zjevně bezdůvodná podle § 16 odst. 2 zákona o azylu. Žalovaný v rozhodnutí konstatoval, že důvodem podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany byla obava z neznámých osob, fotbalových chuligánů, kteří ho chtějí zabít. O žalobě proti tomuto rozhodnutí bylo rozhodnuto rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové č. j. 29 Az 28/2018-73 ze dne 21. 1. 2020, žaloba byla zamítnuta, když se žalobci nepodařilo prokázat, že v jeho konkrétním případě Srbskou republiku za bezpečnou zemi původu považovat nelze, což v důsledku znamená, že musí prokázat, že mu hrozí větší riziko pronásledování nebo vážné újmy než ostatním osobám v obdobném postavení. Soud konstatoval, že označení určité země za bezpečnou zemi původu v podstatě zvyšuje důkazní břemeno na straně žadatelů o mezinárodní ochranu. Kasační stížnost byla Nejvyšším správním soudem odmítnuta pro nepřijatelnost usnesením 1 Azs 49/2020-32 dne 24. 9. 2020.
12. Žalobce dne 29. 10. 2020 opět požádal o mezinárodní ochranu s tím, že má v Srbsku problém s muži, kteří jej ohrožují. Provozoval kavárnu, je to tam zkorumpované, přišli k němu nějací muži a dělali problémy, též mu umřela matka, che ve vlasti prodat majetek a nakoupit bydlení v ČR. Tyto skutečnosti uváděl v rámci první žádosti, nové je, že mu zemřela maminka v roce 2019.
13. Součástí správního spisu jsou dále informace shromážděné žalovaným ohledně politické a ekonomické situace a stavu dodržování lidských práv v Srbsku, konkrétně žalovaný při posouzení žádosti žalobce kromě jeho výpovědi vycházel ze Zprávy MV ČR – Hodnocení Srbska jako bezpečné země původu z dubna 2018 a zpráv ČTK k výsledku voleb.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

14. Z opisu z evidence rejstříku trestů žalobce ze dne 9. 11. 2020 založeného ve správním spisu vyplývá, že žalobce má tři záznamy, z toho mu byl dvakrát udělen trest vyhoštění na dobu 5 let, potřeť podmiňené odnětí svobody na dobu 3 let, se zkušební dobou do 27. 3. 2023.
15. Žalovaný neprovedl pohovor, neboť šlo o opakovanou žádost, zahájenou bezprostředně po pravomocném ukončení řízení o jeho první žádosti, žadatel přitom potvrdil, že žádá ze stejných důvodů.
16. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný uvedl, že v Srbské republice obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení či trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu a její občané ji neopouštějí z důvodů uvedených v § 12 nebo 14a zákona o azylu. Srbská republika rovněž ratifikovala a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků a umožňuje činnost právnickým osobám, které dohlíží nad stavem dodržování lidských práv. Kontinuální zachování výše zmíněných demokratických principů (pravidelné volby, politický pluralismus apod.) a jejich neměnnost obecně potvrzují i nejnovější zprávy ČTK z června a října roku 2020.
17. K žadatelem tvrzeným obavám z návratu do vlasti správní orgán konstatoval, že tyto byly dostatečně posouzeny v řízení o předchozí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jmenovaného, přičemž žadatel v poskytnutí jim údajů k současné žádosti o mezinárodní ochranu na dotaz správního orgánu výslovně potvrdil, že o mezinárodní ochranu požádal pro skutečnosti, které uváděl v rámci předchozího řízení. Žádné nové, ve smyslu zákona o azylu relevantní skutečnosti nebo materiály, které by měly být předmětem bližšího posouzení ze strany správního orgánu, dotýčný v průběhu řízení neuvedl a nedoložil.
18. Jestliže žalobce obavou z neznámých osob rozporoval presumpci Srbska jako bezpečné země původu, byl ve smyslu § 16 odst. 2 zákona o azylu povinen svá tvrzení prokázat, což však neučinil, a žalovanému tak nezbylo vyhodnotit jeho žádost o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou, a jako takovou ji zamítnout. Žadatel ve vlasti nikdy neměl žádné konkrétní problémy se státními orgány své země, přičemž tvrzené obavy ze soukromých osob v Srbsku, se kterými měl problém pouze v roce 2012, správní orgán neshledal za věrohodné. Žadatel ani v současné žádosti neuvedl, že by ho během pobytu v ČR tyto osoby kdykoliv poté kontaktovaly, v řízení proklamované obavy jsou pouze hypotetickým sledem domněnek z možného souběhu událostí, které nelze vůbec předvídat. V každém případě se žadatel jako plnohodnotný občan Srbské republiky může v případě problémů obrátit na orgány ochrany země svého původu a využít dostupné vnitrostátní prostředky. S ohledem na výše uvedené správní orgán i současnou žádost jmenovaného považuje za naprosto účelovou, neboť jmenovaný na území ČR páchá trestnou činnost (viz výpis z rejstříku trestů), je si vědom rozhodnutí o správním vyhoštění, přičemž bezprostředně po pravomocném ukončeném řízení o jeho první žádosti (30. 9. 2020) opakovaně požádal o mezinárodní ochranu, když mu byl vydán výjezdní příkaz s povinností vycestovat do 28. 10. 2020, motivací žalobce tak byla

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

snaha o legalizaci pobytu zde. Jedinou novou tvrzenou skutečností byla smrt matky žalobce, ke které však došlo již v roce 2019 (tedy v době řízení o předchozí žádosti).

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

19. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu řádně a včas uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s. ř. s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku, a to vzhledem k účinnosti článku 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany, a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
20. Podle ust. § 16 odst. 2 zákona o azylu *jako zjevně nedůvodná se zamítne i žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze.*
21. Podle § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu se pro účely zákona o azylu považuje za bezpečnou zemi původu stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště, 1. ve kterém obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, 2. který jeho občané nebo osoby bez státního občanství neopouštějí z důvodů uvedených v § 12 nebo 14a, 3. který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků, a 4. který umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlíží nad stavem dodržování lidských práv.
22. Podle ust. § 16 odst. 3 zákona o azylu *jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b. Jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné podle odstavce 2, rovněž se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.*
23. Na základě ust. § 86 odst. 4 zákona o azylu vydal žalovaný vyhlášku č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců, v níž upravil seznam zemí, které ČR považuje za bezpečné země původu. Mezi těmito zeměmi je i Srbsko.
24. Soud se v přezkoumávané věci zejména zabýval posouzením důvodnosti námitky žalobce směřující do nedostatečného zjištění skutkového stavu ze strany žalovaného, a tedy nesprávné aplikace § 16 odst. 2 zákona o azylu. Shora citované ustanovení § 16 odst. 2 zákona o azylu spočívá na pojmu „bezpečná země původu“ vymezeném v § 2 odst. 1 písm. k) téhož zákona. Občany pocházející z bezpečných zemí původu nelze pak bez

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

dalšího považovat za osoby vyžadující ochranu. I přesto je však součástí správního spisu Zpráva MV ČR – hodnocení Srbska jako bezpečné země původu z dubna 2019 a zprávy ČTK. Z podkladů lze současně spolu s prováděcí vyhláškou ověřit, že Srbsko je možné považovat za bezpečnou zemi původu. Žalovaný tedy splnil své povinnosti týkající se řádného zjištění skutkového stavu, neboť žalobce není osobou, jež by pocházela ze státu, který za „bezpečnou zemi původu“ považovat nelze. V případě bezpečných zemí původu je v řízeních o mezinárodní ochranu důkazní břemeno vychýleno výrazně na stranu žadatele, což je rozdíl oproti jiným řízením o udělení mezinárodní ochrany. Dodržování mezinárodních závazků a neporušování práv vlastních občanů ze strany země původu se zde presumuje, přičemž je na žadateli, aby v řízení tuto presumpci vyvrátil a prokázal opak.

25. Soud se zcela ztotožňuje s hodnocením žalovaného, že žalobce neprokázal, že Srbskou republiku v jeho případě nelze považovat za bezpečnou zemi původu, výhrůžky ze strany soukromých osob toto neprokazují a nejsou ani bez dalšího obecně důvodem pro udělení mezinárodní ochrany. V této souvislosti soud připomíná, že žalobce nevyužil možnosti obrátit se na policii a svou situaci neřešil s policií či státními orgány. Zdejší soud poukazuje na to, že aby mohlo být vyhrožování ze strany soukromých osob považováno za důvod pro udělení mezinárodní ochrany, musely by žalobci odmítnout poskytnout ochranu státní orgány. To však v daném případě nebylo prokázáno, naopak žalobce se na policii neobrátil a raději vlast opustil, nevyčerpal tak tedy veškeré možnosti ochrany v domovském státě. Městský soud v Praze k této problematice odkazuje na judikaturu Nejvyššího správního soudu. Konkrétně lze zmínit např. usnesení ze dne 29. 4. 2020 č. j. 4 Azs 147/2019-42: *„Nejvyšší správní soud dodává, že možným pronásledováním ze strany soukromých osob v zemi původu a vlivem této okolnosti na udělení některé z forem mezinárodní ochrany dle zákona o azylu v souvislosti s tvrzením o vysokých dluzích se Nejvyšší správní soud již opakovaně zabýval (rozsudek ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004-48, či usnesení ze dne 29. 3. 2016, č. j. 1 Azs 10/2016-26). V této souvislosti shledal, že pouhou nedůvěrou občana ve státní instituce zdůvodňovanou tvrzením, že nejsou schopny jej ochránit proti kriminálním živlům, nelze podřadit pod důvody pro udělení azylu (rozsudek ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 7/2004-37, či usnesení ze dne 14. 3. 2016, č. j. 2 Azs 302/2015-49). (...) U soukromých osob jako původců pronásledování musí přistoupit k samotnému pronásledování také záměrná nečinnost státních orgánů či jejich neschopnost poskytovat ochranu před původci pronásledování, aby mohlo být takové pronásledování ze strany soukromých osob přičitatelné státu, a tím azylově relevantní. K tomu, aby bylo možné shledat absenci ochrany ze strany státu, by stěžovatelka musela vyčerpat všechny reálně dostupné prostředky ochrany. Jak již uvedeno, stěžovatelka se ani nepokusila této možnosti využít, přičemž neuvedla žádné konkrétní důvody, na základě kterých by jí měla být státními orgány taková pomoc odeprána (srov. též rozsudky ze dne 16. 9. 2008, č. j. 3 Azs 48/2008-57, ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70, ze dne 18. 12. 2008, č. j. 1 Azs 86/2008-101, nebo rozsudku ze dne 15. 3. 2012, č. j. 7 Azs 12/2012-28).“* Závěry daného usnesení lze jistě aplikovat i na nyní posuzovanou věc, žalobce se nepokusil kontaktovat policejní oddělení či jiný státní orgán. Jeho tvrzení, že tyto osoby jsou chuligány a mafií napojenými na politické strany nelze mít za prokázané jeho výpovědí (v rámci řízení o jeho první žádosti o mezinárodní ochranu), pro napojení na politické struktury nesvědčí žádné konkrétní tvrzení žalobce, šlo pouze o jeho spekulace bez jakéhokoli tvrzeného reálného základu. Žalobce ani při ústním jednání nevysvětlil, z jakých důvodů má za to, že se na policii obrátit nelze, že by ničeho

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

nedosáhl. Nelze se tedy domnívat, že by v případě žalobce státní orgány odepřely poskytnutí ochrany, a že by tak obavy žalobce z pronásledování soukromými osobami představovaly důvod pro udělení mezinárodní ochrany, resp. že by tyto skutečnosti měly vést k závěru, že v případě žalobce není Srbskou republiku možné považovat za bezpečnou zemi původu. Pokud při jednání tvrdil, že

26. Recentní usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 9. 2021, č. j. 1 Azs 2019/2021-25 shrnuje příslušnou judikaturu: „*Stěžovatel založil svou kasační stížnost na námitce nedostatečně a nesprávně zjištěného skutkového stavu a nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku pro nedostatek důvodů. K tomu je však třeba uvést, že charakteristickým znakem rozhodování o mezinárodní ochraně v případě bezpečných zemí původu podle § 16 odst. 2 zákona o azylu je zdůraznění důkazního břemene žadatele. V takovém případě totiž leží hlavní odpovědnost za prokázání toho, že se o bezpečnou zemi původu nejedná, na žadateli (viz např. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 10. 2020, č. j. 10 Azs 232/2020-32, ze dne 23. 9. 2020, č. j. 6 Azs 209/2020-29, ze dne 24. 9. 2020, č. j. 1 Azs 49/2020-32, ze dne 30. 9. 2020, č. j. 9 Azs 185/2020-30, ze dne 24. 11. 2020, č. j. 4 Azs 229/2020-32, ze dne 4. 12. 2020, č. j. 3 Azs 129/2020-68, ze dne 11. 11. 2020, č. j. 6 Azs 240/2020-34, či ze dne 17. 2. 2021, č. j. 7 Azs 347/2020-23). Pokud se tedy udělení mezinárodní ochrany domáhá žadatel ze země náležející mezi bezpečné země původu, je jeho úkolem přesvědčit žalovaného, že žádost nelze zamítnout podle § 16 odst. 2 zákona o azylu, ale že jeho mimořádný příběh odůvodňuje věcné posouzení žádosti podle zákona o azylu.*“
27. K námitce neaktuálnosti podkladů soud konstatuje, že podklady shromážděné žalovaným pocházejí z období roku 2019, 2020. Žalobce se s těmito podklady ve správním řízení seznámil, nic k nim nenamítal, v řízení před soudem pak ani po výzvě soudu nedoložil jiné zprávy a podklady k hodnocení země původu. Samotné tvrzení, že prezident Vučić je obviňován z budování autoritářského režimu, či že v Srbsku existuje velká skupina lidí požadující výpalné, případně obecné poukazování na politické problémy v Srbsku, nepostačuje k prokázání, že právě v případě žalobce Srbsko bezpečnou zemí původu není, nadto soud zdůrazňuje, že žalobci nic nebránilo odkazovaný zdroj ze dne 23. 6. 2020 navrhnout v řízení o žádosti (když napadené rozhodnutí je vydáno dne 25. 11. 2020), totéž platí i o ostatních zdrojích citovaných žalobcem. Těžiště dokazování je přitom v řízení před správním orgánem, žalobci nic nebránilo na tyto zprávy odkázat již dříve. Zároveň je i tento aspekt třeba hodnotit právě s ohledem na presumpci Srbska jako bezpečné země původu. Žalovaný v tomto směru nijak nepochybil, námitka nedostatečných podkladů není důvodná. Soud též vyzval žalobce, že může soudu předložit důkazy k tvrzené problematické situaci v Srbsku v listinné podobě, žalobce však žádné listiny nepředložil, pouze obecně odkazoval na zprávy a internet (například v souvislosti s tvrzením, že prezident dal příkaz zlikvidovat pět lidí).
28. Je též nutno zdůraznit, že žádostí žalobce o mezinárodní ochranu podanou ze zcela totožných důvodů se již žalovaný a též správní soudy (včetně Nejvyššího správního soudu) zabývaly, další žádost byla podána bezprostředně po ukončení soudního přezkumu rozhodnutí o žádosti první, mezi nové skutečnosti žalobce uvedl jen smrt matky. K této skutečnosti soud uvádí, že tato (bezpochyby pro žalobce velmi bolestná) událost však nemá žádný azylově relevantní rozměr.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

29. Pokud žalobce při jednání uváděl okolnosti jeho trestné činnosti v ČR, závěry orgánů činných v trestním řízení soud v rámci tohoto řízení není oprávněn přezkoumávat. Podle § 52 odst. 2 s. ř. s. soud je vázán rozhodnutím soudů o tom, že byl spáchán trestný čin a kdo jej spáchal.
30. V rozsudku ze dne 13. 1. 2005 č. j. 3 Azs 119/2004-50 Nejvyšší správní soud konstatoval, že: *“Institut politického azylu slouží, zjednodušeně řečeno, k ochraně cizích státních příslušníků před pronásledováním ze strany domovského státu nebo v situacích, kdy má cizí státní příslušník z takového pronásledování oprávněnou obavu, přičemž pronásledování se musí dít z azylově významných důvodů. Jestliže cizí státní příslušník o azyl požádá až po poměrně dlouhé době strávené v České republice za situace, kdy jiné možnosti úpravy a obnovy legálnosti pobytu na tomto území jsou vyčerpány, ztíženy nebo omezeny, jedná se přinejmenším o nepřímý důkaz toho, že situaci ve své domovské zemi, pokud jde o důvody, pro něž lze azyl udělit, ve skutečnosti nepociťoval natolik palčivě.”* Soud má za to, že tento judikát se uplatní též v situaci žalobce. Lze přisvědčit žalovanému, že časová souslednost příběhu žalobce svědčí jednoznačně o účelovosti žádosti. Institut mezinárodní ochrany lze použít pouze v odůvodněných případech. Představuje formu mimořádné pomoci lidem z oblastí, kde hrozí porušování jejich práv ve smyslu mezinárodních konvencí, nikoli poslední prostředek k zabránění opuštění území ČR. Není možné jej ani zaměňovat s jinými formami pobytu cizinců, které upravuje zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců a o změně některých zákonů.
31. Ze všech shora uvedených důvodů soud neshledal žalobu důvodnou, a proto ji dle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
32. O náhradě nákladů řízení jeho účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce ve věci neměl úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalovanému žádné náklady řízení nad rámec úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

Praha 13. ledna 2022

JUDr. Lenka Loudová v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.